



ПРЕДЛОЖЕНИЕ

от Кмета на Община Велико Търново

Относно: Приемане на Стратегия за развитието на културата в община Велико Търново 2020 - 2030 година

УВАЖАЕМИ ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

Във връзка с чл. 18, ал. 1 от Закона за закрила и развитие на културата (ЗЗРК), представям на Вашето внимание проект на Стратегия за развитието на културата в община Велико Търново 2020 - 2030 година.

Предлагам Великотърновският общински съвет да вземе следното

РЕШЕНИЕ:

На основание чл. 21, ал. 1, т. 12 и чл. 17, ал. 1, т. 5 от Закона за местното самоуправление и местната власт и чл. 18, ал. 1 от Закона за закрила и развитие на културата, Великотърновският общински съвет приема Стратегия за развитието на културата в община Велико Търново 2020 - 2030 година.

Приложение: Проект за Стратегия за развитието на културата в община Велико Търново 2020 - 2030 година.

ЗА КМЕТ:

СНЕЖАНА ДАНЕВА-ИВАНОВА

Заместник-кмет „Финанси“

/съгласно Заповед № РД-22-635/15.05.2020 г.

на Кмета на Община Велико Търново



Съгласувал:

Десислава Йонкова, директор дирекция ПОУС

Нелина Църва, директор дирекция КТМ

Изготвил:

Памела Георгиева, юрисконсулт в дирекция КТМД

10: НК в ОНК
15.05.20

ДОКЛАД

за нанесени промени и корекции в проекта за Стратегия за развитието на културата в община Велико Търново 2020 – 2030

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

Екипът, подготвящ проекта за Стратегия за развитието на културата в община Велико Търново 2020 – 2030 се запозна и подробно обсъди отправените препоръки на заседанието на ПК по ОНК на 24.04.2020 г. Благодарност към всички за отделеното време и усилия за запознаване със съдържанието на документа! Това, само по себе си, е гаранция за общ успех.

I. Относно отправените препоръки изразяваме следното становище:

1. Относно изразените мнения, че обемът на проекта е твърде голям, неговото съдържание следва да се съобразява със следните обстоятелства:
 - представеният анализ в първата част от документа, освен пряко за целите на Стратегията за развитие на културата, е предназначен да се ползва и за другите стратегически документи за периода 2021-2027 г.: Областна стратегия за развитие, Общински план за развитие и Интегриран план за градско възстановяване и развитие;
 - същият анализ е предназначен да подпомогне изготвянето на апликационни форми за кандидатстване по различни програми в системата на национални инициативи, Европейския съюз, ЮНЕСКО и други международни организации;
 - изводите в анализа са в пряка връзка с планираните визия, цели, приоритети и мерки в Стратегията.
2. Относно допълненията:
 - в по-голямата си част допълненията към въведението, визията и оперативните цели, са необходими и уместни;
 - изразяваме резерви относно акцентирането върху християнството и православието, като част от местния културен контекст. Първо, защото на територията на община Велико Търново съществуват артефакти и от други епохи, когато християнството и източното православие не са съществували. Това, само по себе си стеснява времевите рамки, в които региона се развива като средище на обществена и културна активност. Второ, акцентирането върху религиозните елементи от културния и цивилизационен облик на местната специфика не кореспондира със светската култура и изкуство, които бележат облика на световните културни достижения през последните две столетия;
 - относно режима на функциониране на храмове – недвижими паметници на културата и музейни обекти, проектът за Стратегия е съобразен с действащото законодателство в областта на държавната собственост. Принципно на собствеността е държавата в лицето на Министерството на културата и не е в правомощията на Общината да извърши препоръчаната намеса;
 - относно действащите православни храмове и свещеници, както и православните храмове – недвижими паметници на културата, собственост на Българската

православна църква, проектът за Стратегия е съобразен с действащото законодателство в областта на собствеността и секуларния характер на Конституцията на Република България. Независимо от представените нюансирани оценки в техните детайли, изразяваме категоричното си съгласие с позицията и желанието, да се придаде по-съществен акцент на приноса на Велико Търново в християнската и източно-православната цивилизация и култура.

II. В проекта за Стратегия за развитието на културата в община Велико Търново 2020 – 2030 бяха нанесени следните корекции:

Стр. 7 – допълнен е подчертаният текст - В хилядолетната си история регионът на Велико Търново е приютявал разнообразни общности и култури за да се обособи като столица на Второто българско царство в края на 12 в., а през 13 и 14 в. да достигне до един от петте световни християнски православни центрове като свещен град на Светата Търновска патриаршия, наравно със светите градове Йерусалим, Антиохия, Александрия и Константинопол. Реформите на Патриарх Евтимий и Търновската книжовна школа довеждат до обогатяването на българската писменост и език, като неразделна част от европейското цивилизационно пространство.

Стр. 50 – добавено изречение: Издателството на ВТУ „Св.св. Кирил и Методий“ е специализирано в областта на хуманитарните науки.

Стр. 71 – в раздел Наследство – добавено подчертаното: Филиалът на Националния археологически институт с музей и Държавният военноисторически архив са солидна основа за реализиране на надрегионални политики в сферата на културното наследство.

Стр. 74 – добавен подчертаният текст: **За Велико Търново, като историческа и духовна столица на България, културата е приоритет, допринасящ за укрепване и популяризиране на българската национална идентичност като съставна част от европейските и световни постижения на цивилизацията и в особена степен от християнската източно-православната култура.** В културните политики ще се търси подобряване на достъпа до култура чрез постигане на хармонична връзка между историческото наследство и съвременните форми на творческо изразяване. Културата, заедно с творческите индустрии ще участва активно в постигането на устойчиво и интелигентно социално и икономическо развитие.

Стр. 95 – добавен подчертаният текст: Изпълнението на целта е насочено в две направления. Чрез приоритетна област „Творческа лаборатория“ ще се подкрепят проекти на местни творци, като съставна част от духовността, българските народни традиции и култура. Планираните дейности са своеобразно продължение на програма „Изкуство и култура“. Другата конкретна мярка е насочена към реализация на резидентски програми на творци и екипи с цел създаване на произведения, отразяващи миналото и съвременния живот във Велико Търново.

Стр. 102 – добавен подчертаният текст: В изпълнение на мярката, след съгласуване с Министерството на културата, Община Велико Търново ще кандидатства през 2021 г. за "Знак за Европейско наследство" (ЗЕН). Един от основните аргументи при

оформянето на кандидатурата ще бъде значението на Велико Търново като един от петте свещени християнски източноправославни градове в света. Призът е инициатива на Европейския съюз, утвърдена с Решение 1194/2011/ЕС на Европейския парламент и на Съвета. С него се цели да се засили чувството за принадлежност на европейските граждани, и по-специално на младите хора, към Европейския съюз на основата на споделени ценности и елементи от европейската история и културно наследство. Втората ключова кандидатура, която ще помогне за популяризиране на културното наследство на Велико Търново е кандидатстването за наградата на Европейския съюз и фондация „Европа Ностра“ през 2020 г.

Стр. 106 – към т. 4.4.3., Мярка 1: Обогатяване на музейните и художествени експозиции – добавено: РБ „П.Р.Славейков“; коригирано неправилно изписване на ХГ „Борис Денев“.

С уважение,

ЗА КМЕТ

СНЕЖАНА ДАНЕВА-ИВАНОВА

Заместник-кмет „Финанси“

/съгласно Заповед № РД 22-635/11.05.2020г.

на Кмета на Община Велико Търново/

Изготвил:

Нелина Църрова, директор дирекция КТМД

ОБОСНОВКА

Към Стратегия за развитие на културата в Община Велико Търново 2020-2030

Община Велико Търново е установила необходимостта от стратегически документ, очертаващ целите и рамките, в които се развиват културата и духовните процеси. Началото на изготвянето му беше поставено по време на подготовката на кандидатурата за Европейска столица на културата 2019 година. През 2013 година бяха проведени серия предварителни консултации и работни срещи от консултантите на проекта Европейска столица с творци и културни оператори от града, но изготвянето на Стратегията бе отложено във времето, тъй като се очакваше приемането на Национална стратегия и целта беше двата документа да са в пълен синхрон.

През 2019 година Министерството на културата публикува своя проект за Национална стратегия за развитие на културата в Република България, който обаче така и не премина теста на обществените обсъждания.

Отчитайки това голямо забавяне в национален мащаб, с цел да отговори на необходимостта от ясно дефиниране на стратегическите цели в областта на културата, в началото на 2019 година Община Велико Търново започна разработването на своя Стратегия с 10-годишен хоризонт.

Разработката бе възложена на екип с ръководител д-р Любомир Кутин. Подготовката на Стратегията беше съпроводена с предварително проучване на подобни документи в България (Проекта за Национална стратегия за развитие на културата, както и съществуващите общински стратегии на София, Пловдив и Габрово). Екипът се запозна подробно и със стратегически документи и планове за култура в Лондон, Ливърпул, Отава, Онтарио, Линц и др.

Проектът за Стратегия за развитие на културата е публикуван за обществено обсъждане на сайта на Община Велико Търново на 10.12.2019 г., като това бе оповестено чрез всички местни медии, с цел да бъде достъпен за всички заинтересовани, които да дадат своите препоръки и предложения, така че да бъде изработен максимално удовлетворяващ документ.

Важен етап в изготвянето на документа бяха анкетните проучвания и тематичните срещи със заинтересованите страни. Те добавиха нови съществени детайли в съдържанието на документа. Също така проектът беше консултиран и с експерти в сферата на културните политики, сред които доц. Светлана Христова (преподавател в Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград) и д-р Нели Стоева (преподавател по културни политики в Софийски университет „Св. Климент Охридски“). Те дадоха конкретни препоръки, отразени в съдържанието на документа.

Първите стъпки бяха събиране на информация от всички общински и държавни структури, културни институти, НПО, творчески сдружения и гилдии, културни оператори, професионални и любителски творчески формации, архитекти, читалища. Последваха серия консултации със заинтересованите страни, на които бяха представени основните параметри на проекта за стратегическия документ и те бяха обект на дискусия. Консултациите бяха публични и общодостъпни, обявени предварително във всички медии и на сайта на Общината, проведоха се от 22 до 24 април 2019 г. в шест тематични фокус групи:

- материално и нематериално културно наследство;
- читалища и любителско творчество;
- сценични изкуства (музика, театър, танц);
- аудиовизия и медии;

- книга, четене и библиотеки;
- визуални изкуства, архитектура и дизайн.

С цел предварително максимално широко отразяване на обществените очаквания и нагласи в съответната област, бяха разработени шест онлайн анкети, различни за всяка фокус група, достъпни на сайта на Община Велико Търново, които бяха попълвани от всички заинтересовани лица.

На база събраната информация бе разработен SWAT анализ и очертани културните подсектори, визията, принципите на управление, стратегическата цел, оперативните цели, механизмите за проследяване изпълнението на мерките и мониторинг.

Обект на Стратегията за развитие на културата в Община Велико Търново са следните подсектори:

- *материално и нематериално културно наследство* - музейни експозиции, архиви, традиционни занаяти, традиционни обичаи;
- *визуални изкуства, архитектура и дизайн* - скулптура; графика; живопис; фотография; интериорен дизайн; екстериорен дизайн; моден дизайн; мултимедиен дизайн; графичен дизайн; уеб дизайн, градоустройствена архитектура, ландшафна архитектура, дизайн и естетизация на градската среда, интериорна реклама, екстериорна реклама;
- *сценични изкуства* - музика и музикална индустрия - художествена (класическа) музика, джаз, рок, поп, представяне на музикални компании, представяне на музикални продуценти; театър - традиционен театър, куклен театър, пантомима, алтернативни и неконвенционални спектакли; танц - фолклорен танц, класически танц, модерен танц, танцов театър, спортни танци, цирково и вариететно изкуство;
- *книга, четене и библиотеки* - литература, книгоиздаване и печатни медии – поезия, проза, представяне на издателства;
- *аудиовизия и медии* – радио, кино, филмова индустрия и телевизия - игрално кино, документално кино, научно-популярно кино, телевизионни продукции, късометражно кино, нови медии, софтуер и видео игри – уеб, социални мрежи, блог, софтуерни продукти, компютърни игри, игри за мобилен телефон;
- *читалища и любителско творчество* – читалища на територията на Община Велико Търново, Младежки дом, образователни институции, ангажирани с художествено-творчески дейности.

Системата включва в себе си като субекти държавни и общински културни институти, организации с нестопанска цел, търговски дружества, ангажирани с културни и творчески индустрии, туроператори и др. Съвместимостта ѝ с действащите национални и европейски статистически стандарти гарантира ефективност, надеждност, проверимост и съпоставимост на информацията с други региони, отрасли и икономически показатели. Специално внимание се отделя на културните и творчески индустрии, като разнообразие от бизнес дисциплини с културно и икономическо влияние.

Структурирането на целите и приоритетите кореспондира пряко със съдържанието, представено в националните, областни и общински стратегически документи. Съдържанието на документа кореспондира пряко и с Проекта за национална стратегия на Министерството на културата. Същевременно се конкретизират редица детайли, свързани с местната специфика. В документа е изведена следната стратегическа цел:

Утвърждаване образа на Велико Търново като историческа и духовна столица на България, в средище, което укрепва и популяризира българската национална идентичност като съставна част от европейските и световни постижения на цивилизацията.

Стратегическата цел е конкретизирана от следните оперативни цели:

Цел 1: Реализация на политики, които да експонират и интегрират богатото културно наследство и динамично настояще на региона, като важен източник на сплотяване на местната общност, със самочувствието на принадлежност към националните, европейски и световни достижения на цивилизацията.

Цел 2: Подобряване на достъпа до култура и изкуство чрез инвестиции в инфраструктурата, качеството на живот и балансирано социално и икономическо развитие на отделните райони.

Цел 3: Насърчаване на творческото участие във всички сфери на културата и изкуствата, като условие за пълноценно личностно развитие на гражданите на Велико Търново.

Цел 4: Приобщаване на културата и изкуствата към иновациите чрез устойчиво партньорство с интелигентни бизнес инициативи, генериращи висока добавена стойност, с неправителствения сектор, с културните и творческите индустрии и туризма.

Изпълнението на изброените цели е разгърнато в 34 конкретни мерки, тематизирани в следните приоритети:

- идентичност;
- достъп;
- творчество;
- развитие.

В крайния си вид Стратегията за развитие на културата в Община Велико Търново през 2020-2030 г. представлява своеобразен наръчник, който ще подпомага всекидневната работа на общинската администрация. Също така ще послужи като основа за подготовката и гласуването от Общинския съвет на наредби, правилници, статuti и други нормативни актове, както и участие в международни проекти като „Световна столица на книгата“, „Европейска столица на културата“, „Европейски знак за културно наследство“, оперативни програми на ЕС за трансгранично сътрудничество и др.

Представената Стратегия предполага допълване и адаптиране спрямо промените в социално-икономическите условия. Основен инструмент за нейното успешно прилагане ще бъдат ежегодните планове, средносрочните тригодишни прогнози, системата за наблюдение и оценка и годишните мониторингови доклади.

ЗА КМЕТ.

СНЕЖАНА ДАНЕВА-ИВАНОВА

Заместник-кмет „Финанси“

/съгласно Заповед № РД 22-635/11.05.2020 г.

на Кмета на Община Велико Търново/

Изготвил:

Нелина Църов:

Директор дирекция „КТМД“